

A patinás kastély egykor főúri dámáknak készült, de igazi rendeltetését most tölti be

A mikor a telep srácai összefutottak, Őcsi elövette a fogkrémet.

— Mutasd! — lehelte egy lilaszájú didergő fiú, aki mezítláb taposta az avart, s pulóverje eredeti színét a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehetett volna megállapítani.

Őcsi átnyújtotta a fogkrémet. A putrik aprónépe áhítattal figyelte, amint a kisfiú megízleli.

— Nagyon jó! — mondta a „kóstolómeister”. Őcsi elnevette magát.

— Csórók, ez nem ennivaló!

— ? ? ?

— Idenézzetek!

Azzal elővette a fogkefét, rányomta a tubusból a „kis kolbászt”, s fogát mosott, úgy, ahogyan a kollégiumban tanulta.

E kép, fájdalom, nem a régmúltat idézi. Zala megyében az általános iskolás korú gyerekek tíz százaléka cigány, s mi tagadás, ezek zöme olyan telepeken él, ahol az asztal, a szék ismeretlen fogalom, fogkrémet senki nem látott, nincs fürdőszoba, mellékhelyiség.

Ezeknek a gyerekeknek nyújtott segítő kezét a Zala megyei Tanács, amikor ezelőtt egy esztendővel létrehozta az ország első, és mindmáig egyetlen cigánykollégiumát.

A csapi diákokthon a volt Zichy kastélyban ütötte fel sátorfáját. A kollégiumban pillanatnyilag hetvenöt gyerek él — kulturált körülmények között. Futószőnyeg a lépcsőkön, parkettás hálószobák, hideg-meleg víz, klubszoba, tízezer kötetes könyvtár, tévé, rádió, magnó, társasjátékok stb.

— Hogyan illeszkedtek bele a putriból jött gyerekek a kollégium rendjébe? — kérdem Bán József igazgatót.

— A jót hamar meg lehet szokni — mondja. — Mikor a gyerekeket toboroztuk, sok szülő így fogalmazott a putri ajtajában. „Nem adom berembe a gyereket!” Aztán csak-csak megegyeztünk, hogy kéthetes próba-időre adja oda a kislányt. Ha nem jól érzi magát a kollégiumban, visszaviheti.

— És hányat vittek vissza?

— Egy-két gyerek maradt ki. Aki ugyanis pár hetet itt töltött, utána már nem akaródzott neki elmenni innen. Megszeretik „börtönüket”, s a „putri-szabadság” után nem epekednek.

— Az eltelt egy év milyen jó tapasztalatot nyújtott?

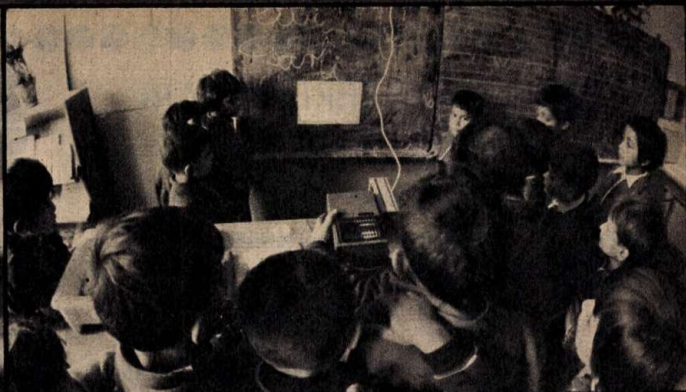
— A tapasztalat az, hogy bámulatosan rövid idő alatt lehet elsajátítani a civilizációt. Jónéhány gyerekünk például eleinte szédült, amikor egy

ágyban egyedül kellett aludnia. Sokan nem is tudták az egész éjjelt átaludni, viszont napközben minduntalan elbóbiskoltak. De mondom, néhány hét, és hozzászoktak.

— S a szülők mit szólnak e változáshoz?

— Néhány szülő úgy érzi, „más” lett a gyerek, pedig mi a szülői tiszteletre neveljük őket. Mégis, féltékenykednek az „úri” csávóra. De ezek száma elenyészően csekély. A

BOLDOGSÁG A

többség büszke a gyerekére, sőt van olyan példánk is, hogy eljöttek társadalmi munkában bozótot irtani, udvart rendezni, parkosítani.

— Mennyi térítést fizetnek az el látásért a szülők?

— A kollégium teljesen ingyenes.

A diákolthoz fenntartására a megyei tanács évi másfél millió forintot fordít. Szép segítséget nyújtottak a társadalmi szervezetek is. Szalai Ferenc lakatos kisiparos például fut-

ballkaput készített, a budapesti KISZ-szervezetek a könyvtárt „hozták össze”, úgyszólván az ország minden tájáról érkeztek kisebb-nagyobb adományok.

De persze azért még a társadalomnak akad tennivalója. És nemcsak a felnőtt társadalomnak. Nekünk is akad a házunk táján „söpörni” való. Néhány előítéletet ideje lenne eltakarítanunk. Pl. fel kéne ismernünk: a cigány gyerekek ugyanolyanok, mint más gyerekek. Jól-rosszul ta-

nulnak, barátkoznak, szeretnek játszani, úttörők és kisdobosok, próbáznak...

Örülnek, ha sikereket érnek el a munkában, ha igaz barátokra lelnek.

És fáj nekik, ha kiközösítik őket, ha fintorognak, ha elhallgatnak jöttükre, ha összesúgnak mögöttük.

Ha cigányként kezelik őket.

TORMA GYÖZŐ

FOTÓ: LENGYEL MIKLÓS

KASTÉLYBAN